

TUTKITAAN KUKKAA

TAUSTAA

Kesällä olet nähnyt luonnossa monenlaisia kukkia. Mutta miksi monilla kasveilla on kukka? Miksi eri kasvien kukat ovat erilaisia? Entäpä onko kasvien kukilla jotain yhteistä?

Kukka on kasvin lisääntymiselin. Siinä on heteitä, joissa valmistuu siitepölyä. Kun kukka pölyttyy, siitepölyä kulkeutuu heteistä emiin. Tapahtuu hedelmöitys, jonka seurauksena alkaa kehittyä siemen. Siemenestä voi kasvaa uusi kasviyksilö.

Monilla kasveilla ei itse asiassa olekaan kukkaa! Esimerkiksi sammaleet ja saniaiset lisääntyvät itiöiden avulla, eivätkä ne sen vuoksi tarvitse kukkaa. Kukkakasveja sanotaan joskus myös koppisiemenisiksi kasveiksi, sillä niiden siemen kehittyy emin sisällä "kopissa".

POHDITTAVAKSI ENNEN TYÖTÄ

- Miksi kasveilla on kukka?
- Millaisia kukkia olet kohdannut luonnossa?
- Mitä yhteistä kaikilla kukilla on?
- Millä eri tavoilla kukka voi pölyttyä?

TARVIKKEET

- Tulppaaneja
- Veitsi tulppaanien halkaisemiseen
- Leikkuulauta
- Suurennuslaseja tai luppeja
- Kuivattuja kasvinäytteitä

TYÖOHJE

Aseta tulppaani leikkuulaudalle. Leikkaa kukka kahtia pitkittäissuunnassa eli varren suuntaisesti. Katso oikealla olevasta kuvasta mallia.

Halkaise leikkaamasi kukka kahteen osaan.

Tutki kukan rakennetta suurennuslasin tai lupin avulla. Etsi siitä siitepölyä tuottavat heteet ja kukan keskellä oleva emi.

Pyöritä hedettä varovasti sormellasi. Mitä sormeesi tarttuu?

Irrota tulppaanista terälehdet. Kuinka monta terälehteä kukassa on?

Tutki kuivattuja kasvinäytteitä suurennuslasilla tai lupilla. Pystytkö löytämään niiden kukista heteet ja emit?

POHDITTAVAKSI TYÖN JÄLKEEN

- Mitä osia kukasta löytyi?
- Miksi kukassa on hede ja emi?
- Miten kukka pölytty?
- Luonnon kukkakasveja voit tunnistaa LuontoPortin avulla:
<http://www.luontoportti.com/suomi/fi/kukkakasvit/>

